

HZN e glasilo

Broj 6/2017
Službeno glasilo Hrvatskoga zavoda za norme

Kjuč za trajni poslovni uspjeh - uz ISO 9004

Svijet po mjeri - prerada međunarodnih norma za veličine i jedinice

69. opća skupština ETSI-ja

RF DIRECTIVE

HZN

Studenti fakulteta elektrotehnike i računarstva posjetili HZN

CEN-ove i CENELEC-ove uskladjene norme i europsko zakonodavstvo: posljedice slučaja Elliott

HZN e-glasilo

**Službeno glasilo Hrvatskog zavoda za norme sa stalnim dodatkom
Oglasnik za normativne dokumente**

Godište: 9. 2017.

ISSN 1847-4217

URL: <http://www.hzn.hr>

Izdavač:	Hrvatski zavod za norme MB: 1957406 OIB: 76844168802
	Sjedište: Ulica grada Vukovara 78, 10000 Zagreb Telefon: 01/610 6095 Telefax: 01/610 93 21
Glavni urednik:	Igor Božičević, ravnatelj HZN-a
Pomoćnik glavnog urednika:	Vladimir Jaram
Tehnički urednik:	Vladimir Jaram
Uredništvo:	Ana Marija Boljanović, Melanija Grubić Sutara, Vlasta Gaćeša-Morić, Boro Jandrijević, Stanka Miljković, Nenad Nikolić, Vladimir Jaram, Igor Božičević
Lektura:	Ivana Canosa
Korektura:	Vladimir Jaram, Sandra Knežević
Grafička obrada naslovnice:	Vladimir Jaram
Grafička priprema:	Vladimir Jaram, Sandra Knežević
Izlazi:	mjesečno
Uređenje	2017-06-30

Opremu tekstova obavlja uredništvo. Za sadržaj poimence potpisanih priloga odgovorni su njihovi autori. Oni ne iskazuju obvezno stav Hrvatskoga zavoda za norme. Objavljeni prilozi u službenom glasilu Hrvatskog zavoda za norme autorski su zaštićeni. Iznimka su sadržaj, novosti iz HZN, novosti iz europskih i međunarodnih normirnih tijela i s normizacijom povezane aktivnosti koji se mogu objavljivati u drugim stručnim časopisima uz obveznu naznaku izvora i dostavljanje časopisa u kojemu su objavljeni tako preuzeti prilozi. Za priloge iz rubrike Normizacija i Tehničko zakonodavstvo potrebno je zatražiti pisano odobrenje za njihovo objavljivanje od autora i od Hrvatskoga zavoda za norme.

PROSLOV

Poštovani čitatelji!

U našim stalnim prilozima možete pročitati o novostima u HZN-u te regionalnim i međunarodnim normizacijskim organizacijama.

U vijestima iz HZN-a, pročitajte obavijesti o članovima HZN-a i posjeti studenata Fakulteta Elektrotehnike i računarstva Hrvatskome zavodu za norme.

U rubrici Novosti iz međunarodnih i europskih normizacijskih organizacija, u ovome broju iz IEC-a možete pročitati o preradi međunarodnih norma za veličine i jedinice. Međunarodno je to usklađivanje naziva, definicija i simbola koji se upotrebljavaju u znanosti i tehnici pa jamči jedinstveni način izražavanja i pisanja formula te smanjenje rizika pogrešaka i olakšavanje komunikacija među znanstvenicima i inženjerima u mnogim disciplinama.

Iz ISO-a donosimo dva priloga: o ključu za trajni poslovni uspjeh – uz normu ISO 9004 i upute koje se tamo daju, a koja je ušla u ključnu fazu postupka prerade te o *Blockchain* tehnologiji koja čeka daljnji rast uz nove međunarodne norme.

U novostima iz CEN-a i CENELEC-a pročitajte o tome hoće li presuda Europskog suda pravde u slučaju "James Elliott Construction Limited protiv Irish Asphalt Limited" ("slučaj Elliott"), donesena 27. listopada 2016. godine, imati posljedice za europsku normizaciju.

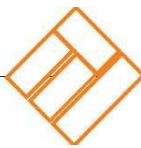
Iz ETSI-ja donosimo prikaz 69. opće skupštine održane 4. i 5. travnja 2017. godine u Sophia Antipolisu, sjedištu ETSI-ja.

Ugodno čitanje!

V. Jaram
pomoćnik glavnoga urednika

Sadržaj 6/2017

Proslov	2
Novosti iz HZN-a	
• Članovi HZN-a	4
• Studenti Fakulteta elektrotehnike i računarstva posjetili Hrvatski zavod za norme	5
Novosti iz međunarodnih i europskih normizacijskih organizacija	
IEC	
• Svijet po mjeri – prerada međunarodnih normi za veličine i jedinice	6
ISO	
• Ključ za trajni poslovni uspjeh – uz ISO 9004	8
• <i>Blockchain</i> tehnologiju čeka daljnji rast uz nove međunarodne norme	9
CEN i CENELEC	
• CEN-ove i CENELEC-ove usklađene norme i europsko zakonodavstvo: posljedice slučaja Elliott	10
ETSI	
• 69. opća skupština ETSI-ja	11

Naslovnica: *Priopćenja iz regionalnih i međunarodnih normizacijskih organizacija*

HZN Oglasnik za normativne dokumente (A1-A34)

ISSN 1847-4217

Novosti iz HZN-a

Članovi Hrvatskog zavoda za norme

Objavljujemo popis redovitih i pridruženih članova HZN-a po vrstama pravnih odnosno fizičkih osoba za koje je Upravno vijeće donijelo odluku do kraja lipnja 2017. godine.

Tablica *Članovi Hrvatskog zavoda za norme* identična je tablici objavljenoj u HZN e-glasilima br. 4/2017 i 5/2017 jer od kraja travnja do kraja lipnja 2017. godine nije bilo promjena.

Vrsta članstva, vrsta pravne ili fizičke osobe	2017-03-03	2017-04-28
Članovi promatrači		
Pravne osobe koje ostvaruju dobit	8	8
Fizičke osobe	0	0
Ukupno promatračkih članova	8	8
Redoviti članovi		
Pravne osobe koje ostvaruju dobit	165	165
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – javne ustanove i slično	21	21
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – HGK, HOK, HUP	1	1
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – strukovne komore ili udruge	4	4
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – strukovna društva	6	6
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – škole	1	1
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – fakulteti	22	22
Fizičke osobe – pojedinci	24	25
Obrt – fizičke osobe	2	2
Tijela državne uprave	51	51
Ukupno redovnih članova	297	298
Ukupno članova HZN-a	305	306

Studenti Fakulteta elektrotehnike i računarstva posjetili Hrvatski zavod za norme

U okviru višegodišnje suradnje između FER-a i HZN-a, studenti Fakulteta elektrotehnike i računarstva Sveučilišta u Zagrebu, u pratnji prof. dr. Dine Šimunić posjetili su 1. lipnja 2017. godine Hrvatski zavod za norme.

Studenti su zadnji sat kolegija *Tehnička normizacija i legislativa*, koji vode prof. dr. Dina Šimunić i prof. dr. Ivica Pavić proveli u posjetu HZN-u.

Ovaj je posjet organiziran u okviru Odsjeka za razvoj, edukaciju i certifikaciju, koji vodi gospođa Ivana Ivić. U pripremi i provedbi ovoga posjeta u ime HZN-a su sudjelovali mr. sc. Nenad Nikolić, dipl. ing. fizike, voditelj Odsjeka za normizaciju u području elektrotehnike, telekomunikacija i informacijske tehnologije, mr. sc. Branko Burazer, dipl. ing. el., viši stručni savjetnik za normizaciju u području telekomunikacija, gospođa Dinka Ilić Roller, dipl. ing. el., viša stručna savjetnica za normizaciju u području informacijske tehnologije, gospodin Tomislav Šolc, dipl. ing. el., viši stručni savjetnik za normizaciju u području energetske elektrotehnike i dr. sc. Ana Marija Boljanović, voditeljica Odsjeka poslova normoteke.

Nakon pozdrava i zahvale za dolazak studentima i profesorici Šimunić, gospodin Nenad Nikolić je održao prezentaciju o osnovnim pojmovima i načelima normizacije te vrstama normativnih dokumenata. U drugom dijelu je gospodin Branko Burazer upoznao studente s ustrojem i glavnim aktivnostima HZN-a, strukturom i rezultatima normizacije u općem području normizacije te u području elektrotehnike, telekomunikacija i informacijske tehnologije. U trećem dijelu je gospodin Tomislav Šolc prezentirao odbore i specifičnosti iz područja energetske elektrotehnike. Na kraju je gospođa Dinka Ilić Roller predstavila odbore i zanimljivosti iz područja informatike. Nakon izlaganja predstavnika HZN-a, studenti su postavljali pitanja na koja smo im sa zadovoljstvom odgovorili.

Uslijedio je posjeta našoj normoteci gdje ih je gospođa Ana Marija Boljanović upoznala s fondom, glavnim aktivnostima te mogućnostima koje normoteka pruža svojim korisnicima. Posebno je istaknula dvije aplikacije.

HZNacrti - sustav komentiranja nacrta norma, koji omogućuje uvid u nacrte europskih i izvornih hrvatskih norma na javnoj raspravi te davanja komentara o nacrtima putem internetske stranice HZN-a: <http://hznlive.67bricks.com/> i *HRN4You* - repozitorij hrvatskih norma - koji omogućava pretraživanje i pregled čitave zbirke hrvatskih norma u digitalnom obliku i gdje je trenutno dostupno više od 44000 hrvatskih normativnih dokumenata. Do kraja ove godine, u testnoj fazi, mogućnost pristupa repozitoriju dobili su svi studenti i profesori s FER-a.

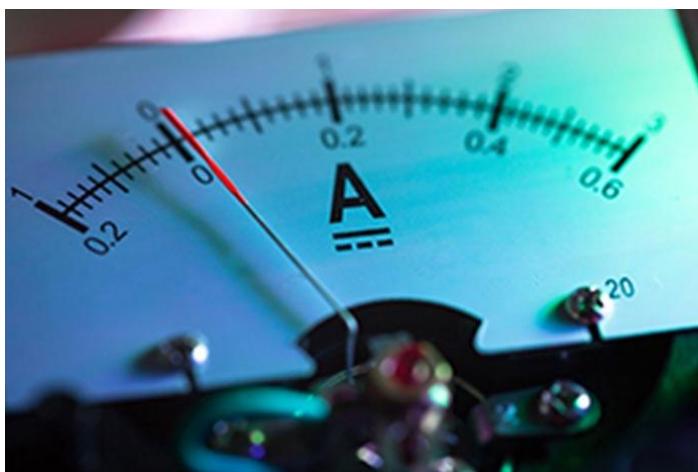

Svijet po mjeri – prerada međunarodnih normi za veličine i jedinice

Ženeva, Švicarska, 30. siječnja 2017. – Koji su ispravni simboli za bit i bajt? Kako se točno mjeri spektar svjetla? Kako se kvantificira zvuk koji se prenosi zrakom? Dosljednost u veličinama i jedinicama nužna je za točno mjerjenje, a može se ostvariti samo ako se svi izražavaju na isti način. Upravo je to svrha niza normi ISO/IEC 80000, koji je trenutno u postupku prerade.

Vodič za međunarodni sustav jedinica (SI) (SI brochure) Međunarodnog ureda za utege i mjere (BIPM) upućuje na niz norma ISO/IEC 80000, Veličine i jedinice. Tako taj niz predstavlja važan temelj za definiciju veličina i jedinica. Sastoji se od 13 dijelova: dva IEC-ova (Međunarodnoga elektrotehničkog povjerenstva) i 11 ISO-ovih (Međunarodne organizacije za normizaciju), od kojih neki ulaze u završnu fazu prerade.

Niz podupire međunarodno usklađivanje naziva, definicija i simbola koji se upotrebljavaju u znanosti i tehnici pa jamči jedinstveni način izražavanja i pisanja formula. Tako se smanjuje rizik pogrešaka te olakšava komunikacija među znanstvenicima i inženjerima u mnogim disciplinama.

Dr. Michael Krystek, predsjednik odbora IEC TC 25, kaže: "Ujednačavanje mjerjenja na svjetskoj razini za sva područja djelatnosti nužno je za gospodarstvo i svjetsku trgovinu. Usklađivanje će olakšati razvoj inovativnih proizvoda i usluga. Norme niza ISO/IEC 80000 povremeno se prerađuju kako bi ostale primjerene tržišnim potrebama."

U normama se daju nazivi, definicije, preporučeni simboli, jedinice i druge važne informacije o veličinama koje se upotrebljavaju u znanosti, tehnici, mjeriteljstvu i industriji. Služe kao referenca autorima znanstvenih ili tehničkih dokumenata, udžbenika, normi i uputa.

Neki od dijelova u fazi su nacrti međunarodne norme (DIS) i uskoro će biti objavljeni:

- ISO 80000-2: Mathematics (Matematika)
- ISO 80000-4: Mechanics (Mehanika)
- ISO 80000-5: Thermodynamics (Termodinamika)
- ISO 80000-7: Light and radiation (Svetlost i zračenje)
- ISO 80000-10: Atomic and nuclear physics (Atomska i nuklearna fizika)
- ISO 80000-12: Condensed matter physics (Fizika kondenzirane tvari).

Novosti iz međunarodnih i europskih normizacijskih organizacija

Dva dijela nedavno su ušla u fazu DIS, što znači da zainteresirane strane mogu još jednom, prije konačne objave, podnijeti primjedbe na nacrt:

- ISO 80000-9: *Physical chemistry and molecular physics* (Fizikalna kemija i molekularna fizika)
- ISO 80000-11: *Characteristic numbers* (Karakteristični brojevi).

U nizu se nalaze i sljedeći dijelovi:

- ISO 80000-1: *General* (Općenito)
- ISO 80000-3: *Space and time* (Prostor i vrijeme)
- IEC 80000-6: *Electromagnetism* (Elektromagnetizam)
- ISO 80000-8: *Acoustics* (Akustika)
- IEC 80000-13: *Information science and technology* (Informacijska znanost i tehnologija).

IEC-ove dijelove niza ISO/IEC 80000 izrađuje IEC-ov tehnički odbor (TC) 25: *Quantities and units* (Veličine i jedinice), čije je tajništvo u Italiji. IEC TC 25 usko surađuje s odborom IEC TC 1: *Terminology* (Nazivlje) i u stalnoj je vezi s odborom ISO/TC 12: *Quantities and units*, Međunarodnom organizacijom za zakonsko mjeriteljstvo (OIML), Međunarodnom telekomunikacijskom unijom (ITU) i BIPM-om.

IEC značajno pridonosi i dijelovima niza koji nisu izravno pod njegovom odgovornošću. IEC-ov pododbor (SC) 34A: *Lamps* (Svjetiljke), pododbor IEC SC 62B: *Diagnostic imaging equipment* (Oprema za dijagnostičko snimanje) te odbori IEC TC 76: *Optical radiation safety and laser equipment* (Sigurnost optičkog zračenja i laserska oprema), IEC TC 100: *Audio, video and multimedia systems and equipment* (Audio, video i multimediji sustavi i oprema) i IEC TC 110: *Electronic display devices* (Elektronički uređaji za prikaz) imaju važnu ulogu u izradi norme ISO 80000-7: *Light and radiation*. Nadalje, ISO 80000-8: *Acoustics* posebno upućuje na norme koje je izradio odbor IEC TC 29: *Electroacoustics* (Elektroakustika).

Očekuje se da će se normama koristiti mjeriteljski i tehnički instituti, visoko školstvo, autori tehničke literature, prevoditelji, autori normi i brojna područja industrije.

Međunarodne norme IEC-a mogu se nabaviti putem IEC-ove mrežne trgovine [IEC Webstore](#) i kod IEC-ovih nacionalnih odbora.

(Izvor: <http://www.iec.ch/newslog/2017/nr0217.htm>; priredio: V. Jaram; prijevod: T. Majić)

Ključ za trajni poslovni uspjeh – uz ISO 9004

Kako to da neke organizacije postoje već stotinama godina, a neke nestaju u trenu? Ključ je u neprekinutom uspjehu. Norma ISO 9004, koja tvrtkama daje upute kako ostvariti “trajni uspjeh”, upravo je ušla u ključnu fazu postupka prerade.

ISO 9004, *Quality management – Quality of an organization – Guidance to achieve sustained success* (Upravljanje kvalitetom – Kvaliteta organizacije – Upute za ostvarivanje trajnog uspjeha) trenutno je u postupku prerade, tj. u fazi nacrt-a međunarodne norme (DIS), što znači da zainteresirane strane mogu podnosići primjedbe na nacrt prije objave konačnog teksta 2018. godine.

Norma osigurava okvir koji se temelji na upravljanju kvalitetom i unutar kojeg organizacija može ostvarivati stalan uspjeh utvrđujući svoje jake i slabe strane te prilike za poboljšanja ili promjene. Norma daje upute za povećanje sveukupne kvalitete organizacije poboljšavanjem razine njezine zrelosti u smislu strategije, vodstva, resursa i procesa.

Nigel Croft, predsjednik tehničkog pododbora ISO/TC 176/SC 2 koji je zadužen za preradu norme, a čije tajništvo vodi **BSI**, član ISO-a iz Ujedinjenog Kraljevstva, rekao je: "Novo izdanje norme ISO 9004 zasniva se na izdanju iz 2009. godine, ali ga poboljšava, pomažući organizacijama da unaprijede svoju sveukupnu uspješnost ostvarivanjem punog potencijala svog sustava upravljanja kvalitetom.

Dok je težište norme ISO 9001 na osiguranju povjerenja u sposobnost organizacije da isporučuje dosljedne i sukladne proizvode i usluge, svrha je norme ISO 9004 osigurati povjerenje u samu organizaciju i njezin dugoročan, trajan uspjeh. Pomoći će organizacijama da utvrde i stave u ravnotežu potrebe i očekivanja svojih korisnika te potrebe i očekivanja ostalih zainteresiranih strana u složenom, zahtjevnom i promjenjivom poslovnom okruženju."

ISO 9004 nije namijenjen za certifikaciju, ali uključuje poboljšan alat za samoprocjenu koji organizacijama pomaže da procijene razinu zrelosti raznih sastavnica svog sustava te da utvrde moguća područja poboljšanja i njihove prioritete. Tako će lakše prijeći na razinu iznad ISO 9001 kroz teme kao što su usklađivanje i ostvarivanje strategije, politike i ciljeva u širem kontekstu vizije, misije, vrijednosti i kulture organizacije.

Prerađena verzija ISO 9004 bit će objavljena 2018. godine.

Za više informacija o stupnju izrade norma DIS i o tome kako možete pridonijeti izradi norme, obratite se svom nacionalnom **članu** ISO-a.

(Izvor: Clare Naden, 18. svibnja 2017, <https://www.iso.org/news/Ref2187.htm>, priredio: V. Jaram; prijevod: T. Majić)

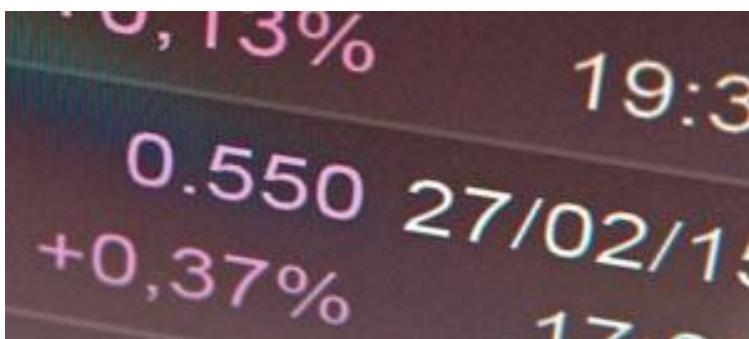

Blockchain tehnologiju čeka daljnji rast uz nove međunarodne norme

Tehnologija lanca blokova (*blockchain*) mogla bi unijeti revolucionarne promjene u finansijske transakcije, a time i brojna poboljšanja, od pristupa finansijskim uslugama za veći broj ljudi do učinkovitije vlasti, zdravstva i svih područja gospodarstva. Novi ISO-ov tehnički odbor, koji je upravo odredio područja svoga budućeg normizacijskog rada, podići će je na višu razinu.

Na osnivačkom sastanku odbora ISO TC 307, *Blockchain nad electronic distributed ledger technologies* (Tehnologija lanca blokova i elektroničke distribuirane glavne knjige), koji je nedavno održan u Sydneyju, Australija, stručnjaci iz više od 30 zemalja utvrdili su budući smjer normizacije u tom području, podijelivši se u pet glavnih istraživačkih skupina po sljedećim područjima: referentna arhitektura, taksonomija i ontologija, slučajevi upotrebe, sigurnost i privatnost, identitet i pametni ugovori.

Lanac blokova zajednička je nepromjenjiva glavna knjiga koja može bilježiti transakcije iz raznih djelatnosti. Tako povećava transparentnost i smanjuje troškove transakcija. Ta digitalna platforma bilježi i provjerava transakcije na transparentan i siguran način, uklanjajući potrebu za posrednicima i povećavajući povjerenje.

Craig Dunn, predsjednik odbora ISO/TC 307, čije tajništvo vodi australski član ISO-a **Standards Australia**, rekao je da tehnologija lanca blokova može imati nemjerljiv utjecaj na gospodarstvo i upravu.

“Tehnologije lanca blokova način su da se postigne povjerenje i sigurnost u prijenosu podataka, bez potrebe da prijenos nadzire pouzdana treća strana. Mogu biti dobra osnova za druge inicijative kao što su sprječavanje korupcije i prevara,” rekao je.

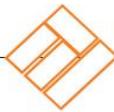
“Buduća normizacija u tom području može unaprijediti razvoj tih tehnologija jer osigurava međunarodni dogovor o načinima rada, čime potiče interoperabilnost, brže prihvatanje i inovativnost u njihovoј upotrebi i primjeni.”

Istraživačke skupine razmotrit će prioritete i predstaviti ih u izvještajima za sljedeći sastanak u studenom ove godine, na kojem će se dogovoriti izrada budućih normi. Skupine će razmotriti planove normizacijskih tijela **Standards Australia** i BSI te podneske drugih tijela članova za prvi sastanak.

Osobe zainteresirane za uključivanje u normizaciju tehnologije lanca blokova trebaju se obratiti nacionalnom članu ISO-a.

(Izvor: Clare Naden, 24. svibnja 2017, <https://www.iso.org/news/Ref2188.htm>, priredio: V. Jaram; prijevod: T. Majić)

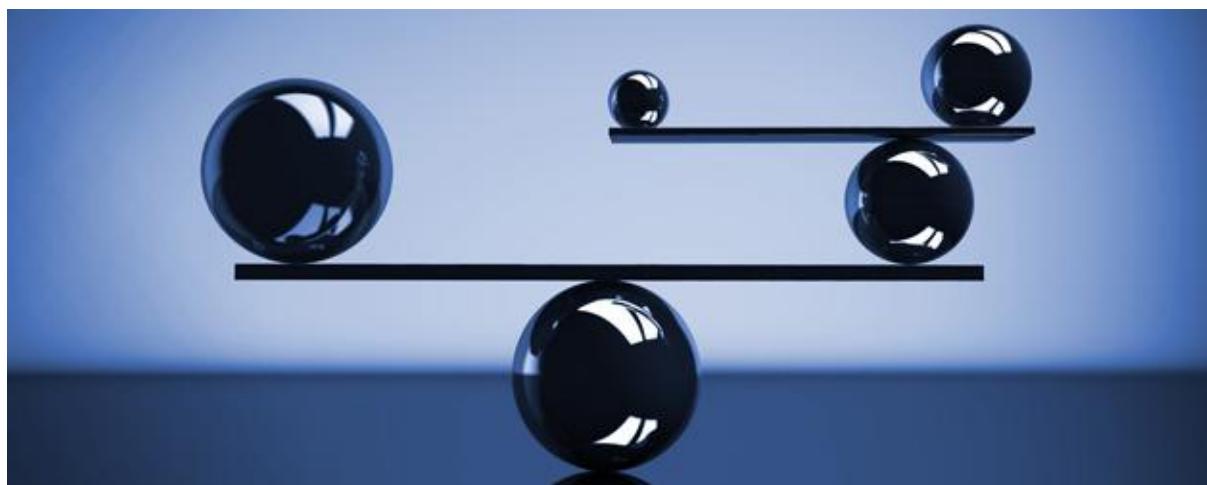

CEN-ove i CENELEC-ove usklađene norme i europsko zakonodavstvo: posljedice slučaja Elliott

Hoće li presuda Europskog suda pravde u slučaju "James Elliott Construction Limited protiv Irish Asphalt Limited" ("slučaj Elliott"), donesena 27. listopada 2016., imati posljedice za europsku normizaciju? Tumačenje presude moglo bi ukazati na potrebu za daljnjom prilagodbom procesa izrade usklađenih europskih norma u CEN-u i CENELEC-u i uključenosti Europske komisije u taj proces.

Pročitajte naš Dokument o stajalištu (*Position Paper*) u kojem mi, CEN i CENELEC, Glavnoj upravi DG GROW i drugim službama Europske komisije javno iznosimo stajalište o tom pitanju u okviru otvorenog i timskog pristupa kako bismo u slučaju potrebe pronašli odgovarajuća rješenja.

Da podsjetimo, slučaj se odnosi na tumačenje nekih odredbi usklađene CEN-ove norme ("hEN") EN 13242:2002 u građevinskom sektoru. Pokrenula ga je 13. lipnja 2008. godine tvrtka *James Elliott Constructions*, koja je podigla tužbu za naknadu štete protiv tvrtke *Irish Asphalt* zbog povrede ugovora za isporuku agregata za gradnju jedne zgrade. Prema tvrdnji tvrtke *James Elliott*, agregat koji je isporučio *Irish Asphalt* nije bio sukladan sa specifikacijama odgovarajuće usklađene europske norme za aggregate, koja je u Irskoj prihvaćena kao norma I.S. EN 13242:2002. U presudi Suda ne govori se samo o tom pitanju nego se i ukazuje na potrebu da se riješe određeni aspekti funkciranja europskog normizacijskog sustava.

- Preuzmite Dokument o stajalištu CEN-a i CENELEC-a na presudu '*CEN and CENELEC position paper on the consequences of the judgment of the European Court of Justice on 'James Elliott Construction Limited vs Irish Asphalt Limited'*' (u PDF-u).
- Pročitajte [članak](#) koji je naš direktor pravnih poslova Bardo Schettini Gherardini objavio na pravnom blogu EU Law Blog prošle godine, prije presude Europskog suda pravde.

(Izvor: https://www.cencenelec.eu/News/Brief_News/Pages/TN-2017-008.aspx; priredio: V. Jaram; prijevod: T. Majić)

69. Opća skupština ETSI-ja

U Sophia Antipolisu, sjedištu ETSI-ja, održana je od 4.- 5. travnja 2017. godine 69. Opća skupština.

Trenutačna je situacija s obzirom na kašnjenje u objavi harmoniziranih norma prema radijskoj direktivi dosta kritična. Bez dodatnih izvanrednih mjera, industrija više neće moći svoje uređaje, u skladu sa zakonom, stavljati na europsko tržište. Uređaji trebaju ispuniti temeljne uvjete iz harmoniziranih norma, koje još neće biti objavljene do zadanog roka 13. lipnja 2017. Mnogi dionici u tom procesu su zatražili da se pronađe odgovarajuće rješenje kako bi se izbjegle mogući ozbiljni poremećaji u sustavu kao i značajna ekomska šteta za pojedine proizvođače.

Prihvaćen je prijedlog ETSI-jeve uprave koji se odnosi na harmonizirane norme pod RE direktivom (Radio Equipment Directive).

harmoniziranih norma.

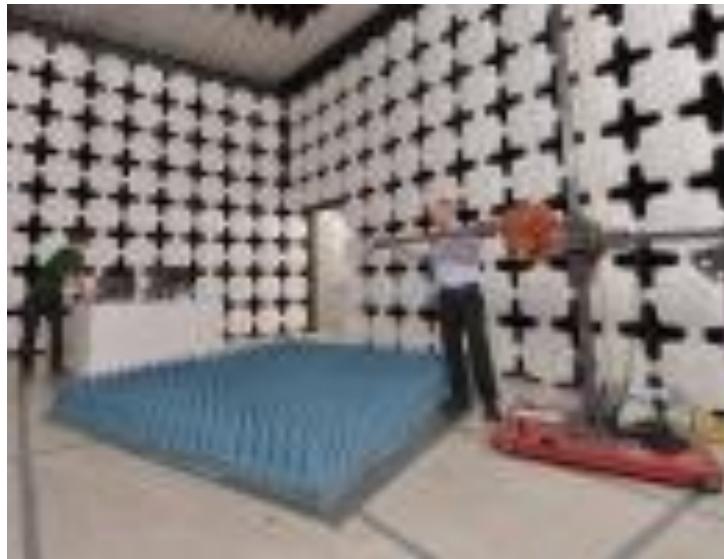
ETSI podržava Europsku komisiju, zemlje članice i Europski parlament da prošire prijelazno razdoblje za jednu do dvije godine. Unutar tog dodatnoga vremenskog razdoblja bi se uklonili sadašnji rizici i osigurao povratak na stabilnu izradu harmoniziranih norma i njihovo objavljivanje u Službenom glasilu Europske unije (OJEU). Prihvatljivo je i svako drugo rješenje koje osigurava pouzdan i kvalitetan pristup uređaja na europsko tržište uz primjenu

ETSI-jeva uprava traži jačanje suradnje s CENELEC-om u procesu budućeg razvoja harmoniziranih europskih norma, koje spadaju pod novu radijsku direktivu, a odnose se na tzv. kombinirane uređaje. To uključuje norme koje definiraju uvjete za sukladnost uređaja sa zahtjevima iz direktive za elektromagnetsku kompatibilnost (EMC - Electromagnetic Compatibility) i niskonaponske direkte (LVD - Low Voltage Directive).

Prihvaćen je EC M/552 – Normizacijski zahtjev prema europskim normizacijskim organizacijama povezan s izradom harmoniziranih norma koje su u skladu s Direktivom 2014/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. Ovaj se normizacijski zahtjev odnosi na usklađivanje zakona zemalja članica koji se odnose na elektromagnetsku kompatibilnost.

Obnovljen je Ugovor o suradnji s *Udruženjem telekomunikacijske industrije* (TIA - Telecommunications Industry Association). TIA predstavlja proizvođače i isporučitelje globalnih komunikacijskih mreža. Djeluje kroz izradu norma, razvoj poslovnih mogućnosti i tržišne inteligencije, podršku odgovarajućim politikama, zastupanje svojih članova, organizaciju događanja te umrežavanje. Potiče poslovno okruženje za širokopojasne, pokretne bežične i informacijske tehnologije, mreže te kabelske i satelitske komunikacije.

Obnovljen je Memorandum o međusobnom razumijevanju s ULE savezom. ULE savez omogućava svojim članovima brzi razvoj novih proizvoda i servisa u području automatizacije doma, sigurnosti i kontrole klime. Osigurava odličnu interoperabilnost između proizvoda različitih proizvođača sukladno normama.

Na taj način postiže istinsko zadovoljstvo korisnika i povećava tržište za sve sudionike. ULE (Ultra Low Energy – ultra niska energija) je pouzdana niskoenergetska bežična tehnologija čije jedinstvene tehničke značajke omogućavaju jednostavno, pouzdano i jeftino umrežavanje za domove i druge zgrade.

Na skupštini su prihvaćeni godišnji finansijski izvještaj za 2016. godinu kao i proračunske smjernice za 2017. godinu. U idućoj godini se ne planira povećanje cijene članarina, predviđa se uravnoteženi proračun u iznosu od 23 milijuna eura.

Priredio: *B. Burazer*

